

Voorbeeld van een praktische opdracht maatschappijwetenschappen - Analyseer het nieuws -

Leerlingenmateriaal

1. Inleiding

Bij maatschappijwetenschappen leer je over maatschappelijke verschijnselen en maatschappelijke ontwikkelingen. Je kunt de actualiteit gebruiken om meer inzicht te krijgen in de samenleving. En omgekeerd is het de bedoeling dat je met behulp van de hoofd- en kernconcepten van maatschappijwetenschappen meer inzicht krijgt in het nieuws.

Dit schooljaar zal daarom iedere week een leerling een presentatie geven over het nieuws. De presentatie en het dossier dat je maakt, vormen samen een praktische opdracht die hoort bij domein F van het examenprogramma. Het cijfer telt voor 10% mee in het PTA. Door deze opdracht te doen leer je:

- Informatie selecteren over een actuele gebeurtenis met maatschappijwetenschappelijke relevantie.
- In die informatie onderscheid maken tussen feiten, meningen en veronderstellingen.
- Met behulp van de hoofd- en kernconcepten de actualiteit analyseren.
- Op basis daarvan beredeneerde conclusies trekken en standpunten innemen.

2. Leerdoelen

- Actuele, betrouwbare en representatieve informatie kunnen selecteren over een actuele gebeurtenis die een goed beeld geeft van verschillende feiten en meningen die erover bestaan en waarin je meerdere hoofd- en kernconcepten van maatschappijwetenschappen herkent.
- Onderscheid kunnen maken tussen feiten en meningen in die informatie en tussen verschillende groepen/actoren met verschillende belangen en waarden.
- De actualiteit kunnen analyseren met behulp van hoofd- en kernconcepten.
- Beredeneerde conclusies kunnen trekken over een actuele gebeurtenis op basis van je analyse, en er een onderbouwd standpunt over innemen.
- Het (in woord en geschrift) helder en overtuigend kunnen presenteren van jouw analyse

3. De opdracht

3A Presentatie

Iedere week bespreekt één leerling een zelf gekozen onderwerp uit de actualiteit van de daaraan voorafgaande week. De planning van deze presentaties is ad random. Voor je voorbereidingstijd maakt de datum waarop je presenteert weinig uit, omdat je pas een week voor de presentatie echt kunt beginnen met het verzamelen van je informatie en het voorbereiden van je presentatie.

Doe het zo:

- Je presentatie duurt maximaal tien minuten, daarvan mag maximaal drie minuten bestaan uit een beeld- of geluidsfragment.
- Je analyseert (zie 3B) in je presentatie met behulp van ten minste drie kernconcepten wat er precies aan de hand is. (Denk aan oorzaken/gevolgen, verbanden met andere gebeurtenissen,

verschillende visies.) Doe dit aan de hand van een voorlopige hoofdvraag. In je dossier (zie 3B) kun je die vraag nog aanpassen als je dat wilt.

- Je vermeldt in je presentatie voldoende actuele feiten over dit onderwerp, zodat ook leerlingen die het nieuws niet hebben gevolgd weten waar het over gaat.
- In je presentatie laat je op basis van de door jou gekozen bronnen zien dat er verschillende meningen over dit onderwerp bestaan. Je geeft aan uit welke belangen en waarden die meningen voortkomen.
- Je betreft in je presentatie informatie uit ten minste drie bronnen die zijn verschenen in minstens twee verschillende media.
- Geef aan het eind van je presentatie een voorlopig antwoord op je hoofdvraag.
- Start daarna een korte klassendiscussie over het onderwerp op basis van een door jou geformuleerde stelling. (De discussie gaat niet af van de eerder genoemde tien minuten.)

3B dossier

Na je presentatie heb je twee weken om je dossier in te leveren. Het dossier bevat:

- Ten minste drie krantenartikelen en verwijzingen naar tv-programma's, beeld- of geluidsfragmenten (uit ten minste twee verschillende bronnen)
- Een analyse van de door jou gekozen actualiteit. Die analyse voer je als volgt uit:
  - Lees de tekst goed door en/of bekijk de beeldfragmenten. Onderstreep of geef aan waar je een hoofd- of kernconcept van maatschappijwetenschappen terugziet in de tekst of de fragmenten.
  - Geef aan waar je deze terugziet in tekst of beeld door een citaat en een toelichting op dat citaat te geven.
  - Welke bij deze concepten passende vragen zou je willen stellen om de casus beter te begrijpen? Schrijf deze vragen op en kies de belangrijkste vraag uit. Die hoofdvraag ga je in het dossier beantwoorden.
  - Doe dat met behulp van de hoofd- en kernconcepten die bij de door jou gekozen actualiteit een rol spelen en....
    - gebruik daarbij (feitelijke) informatie in je uitleg van de context;
    - geef aan welke visies/meningen over de actualiteit bestaan;
    - geef aan welke belangen en waarden daarbij op de achtergrond een rol spelen.
  - In je conclusie geef je het antwoord op je hoofdvraag. Daarna geef je je eigen mening over de actualiteit. Dat standpunt baseer je op de door jou verzamelde informatie. Leg ook uit waarom dat standpunt past bij iemand met jouw belangen en waarden.
  - Voor de volledige analyse gebruik je maximaal vier A4-tjes.
  - Verwijs op de afgesproken manier naar de gebruikte bronnen.

4. Beoordelingscriteria

Je presentatie en dossier worden beoordeeld op de volgende criteria:

Informatieselectie

- Je hebt gekozen voor een actuele gebeurtenis met maatschappijwetenschappelijke relevantie.
- In de informatie die je hebt verzameld zijn voldoende feiten te vinden om een goed beeld van de actualiteit te geven. Ook geeft de informatie een goed beeld van de verschillende meningen die er over de actualiteit bestaan.
- In de informatie die je hebt geselecteerd zijn voldoende hoofd- en kernconcepten (al dan niet letterlijk) te vinden.
- Je geeft goed aan waar de informatie vandaan komt, op welke wijze die is verzameld en hoe de informatie is weergegeven. Zo ga je na wat de betrouwbaarheid en representativiteit van de

informatiebronnen is. Je maakt zo ook duidelijk dat je een bewuste keuze hebt gemaakt uit de beschikbare media.

- Je maakt een onderscheid tussen feiten, meningen en veronderstellingen in je informatie.

Analyse, conclusie en standpunt (in je presentatie en in je dossier)

- Je kunt hoofd- en kernconcepten herkennen in je informatiebronnen, ook als ze niet letterlijk genoemd worden.
- Je hebt een hoofdvraag uitgekozen die goed past bij de hoofd- en kernconcepten.
- De hoofdvraag gaat over de kern van de actuele ontwikkeling.
- In de analyse van de actualiteit leg je verbanden met behulp van de hoofd- en kernconcepten die bij de door jou gekozen actualiteit een rol spelen.
- Je geeft voldoende feitelijke informatie om een buitenstaander uit te leggen wat er aan de hand is.
- Je bespreekt de belangrijkste visies/meningen over deze actualiteit en geeft aan vanuit welke belangen en waarden die voortkomen.
- In je conclusie geef je een antwoord op je hoofdvraag op basis van de door jou gemaakte analyse.
- In je standpunt wordt duidelijk dat je je baseert op de door jou verzamelde informatie.
- Je laat zien dat je bij je standpuntbepaling open hebt gestaan voor alternatieve standpunten.
- Je geeft aan dat jouw standpunt past bij iemand met jouw belangen en waarden.

Taal en vorm

- Je presentatie is overtuigend.
- Je dossier is in correct Nederlands.
- Je presentatie heeft een heldere structuur die voor de luisteraar goed te volgen is (inleiding, stelling, informatie, analyse, conclusie).
- Je dossier heeft een heldere structuur (inleiding, analyse, conclusie, standpunt, bronvermelding).

Verantwoordelijkheid nemen

- Je bent op tijd begonnen, voerde de presentatie op het afgesproken moment uit en leverde het dossier voor de deadline in.
- Je stelde realistische doelen. Je koos een behapbare vraagstelling, een aansprekend onderwerp en je hield je aan de afgesproken maximale tijd (presentatie) en omvang (dossier).
- Je vroeg om feedback en verwerkte de feedback op je presentatie in je dossier.
- Je neemt verantwoordelijkheid voor het door jou ingenomen standpunt je hebt zicht op de consequenties van dat standpunt, ook op de lange termijn.

